

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κα. Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων

Θέμα: «Συνεχίζονται τα σοβαρά προβλήματα στην εκπαίδευση των προσφυγοπαίδων»

Σαφής προτεραιότητα της Κυβέρνησης Μητσοτάκη στο πεδίο της μεταναστευτικής πολιτικής και πολιτικής ασύλου αποτελεί η με κάθε μέσο υλοποίηση του δόγματος της παθητικής αποτροπής των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών. Η Κυβέρνηση προσδοκά ότι με την επιδείνωση των υλικών και ψυχολογικών συνθηκών υποδοχής και φιλοξενίας, καθώς και με την εφαρμογή διοικητικών πρακτικών δυσχέρανσης της άσκησης των δικαιωμάτων που η εθνική και η διεθνής έννομη τάξη επιφυλάσσει στους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο, θα ελαχιστοποιηθούν οι ροές προς την χώρα μας. Πρόκειται για μια αντίληψη ανιστόρητη, πολιτικά άστοχη και κοινωνικά επικίνδυνη.

Η κοντόφθαλμη αγνόηση των γεωπολιτικών διαστάσεων του ζητήματος, καθώς και η προσπάθεια δημιουργίας ενός ψευδεπίγραφου «success story» για τα ακροδεξιά ακροατήρια στο εσωτερικό, συνθέτουν μια απολύτως σαθρή βάση για την πολιτική της Κυβέρνησης. Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι ο κυβερνητικός σχεδιασμός για το προσφυγικό αντιβαίνει στο πραγματικό εθνικό συμφέρον, ενώ παράλληλα βρίσκεται σε αντίθεση τόσο με σαφείς εγχώριες συνταγματικές επιταγές και νομοθετικές ρυθμίσεις, όσο και με διεθνείς συμβατικές δεσμεύσεις της χώρας.

Δυστυχώς, φαίνεται ότι η πρόσβαση των προσφυγοπαίδων στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί ένα ακόμη πεδίο εφαρμογής της προβληματικής κυβερνητικής πολιτικής για τη μετανάστευση και το άσυλο. Με αποκλειστική ευθύνη της Κυβέρνησης, η πλειοψηφία των παιδιών που διαμένουν στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και στις δομές φιλοξενίας εξακολουθεί να μην έχει ουσιαστική πρόσβαση στο εκπαιδευτικό

σύστημα. Αυτό συμβαίνει είτε γιατί τα συγκεκριμένα παιδιά δεν έχουν εγγραφεί καν στα σχολεία, είτε γιατί η παρακολούθηση των μαθημάτων μέσω τηλεεκπαίδευσης είναι πρακτικά αδύνατη για αυτά, είτε γιατί παραμένει άλυτο το πρόβλημα της μετακίνησής τους στα σχολεία, είτε, τέλος, γιατί αν και πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για παρακολούθηση των μαθημάτων με φυσική παρουσία, παραμένουν κατ' εξαίρεση σε καθεστώς τηλεεκπαίδευσης. Οι όποιες περιπτώσεις ξεφεύγουν από τον κανόνα αυτόν είναι ελάχιστες και κατά κύριο λόγο οφείλονται στις φιλότιμες προσπάθειες των αρμόδιων δημόσιων λειτουργιών, όπως είναι οι Συντονιστές Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΣΕΠ). Δυστυχώς, φαίνεται ότι η κατάσταση αυτή ελάχιστα έχει διαφοροποιηθεί από τον περασμένο Σεπτέμβριο, οπότε η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είχε καταθέσει σχετική Ερώτηση, στην οποία ζητούσε από την κα Υπουργό να δώσει λύσεις¹.

Επιπλέον, φαίνεται ότι η Κυβέρνηση επιτρέπει την εργαλειοποίηση της διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης, προκειμένου να δημιουργούνται νέα διοικητικά εμπόδια στην πρόσβαση των προσφυγοπαίδων στην εκπαίδευση. Αφετηρία αυτών των προβλημάτων είναι η Κοινή Υπουργική Απόφαση για τα «Έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 κλπ», με αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ. 3060 (καθώς όλες οι επόμενες που την αντικατέστησαν και επικαιροποίησαν), σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η κυκλοφορία των διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών στα ΚΥΤ και στις δομές φιλοξενίας όλης της Επικράτειας. Δυστυχώς, η αυθαίρετα περιοριστική ερμηνεία της ΚΥΑ έχει επιβάλλει σε πολλές περιπτώσεις την αναστολή εξόδου και στα παιδιά που πρέπει να φοιτήσουν στα σχολεία, οδηγώντας ουσιαστικά σε καταπάτηση του δικαιώματός τους στην εκπαίδευση.

Πράγματι, το δικαίωμα των προσφυγοπαίδων στην άνευ περιορισμών, διακρίσεων και εξαιρέσεων πρόσβαση στο σύστημα της δημόσιας εκπαίδευσης κατοχυρώνεται από το διεθνές δίκαιο και συγκεκριμένα από την Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (κυρωμένη με τον ν.2101/1992, άρθρα 2, 22, 28), από το άρθρο 26 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, από το άρθρο 2 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), από το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ, καθώς από το Πρωτόκολλο Αριθ. 12 της ΕΣΔΑ. Επιπλέον, είναι σαφώς κατοχυρωμένο στην ενωσιακή (αρ. 14 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) και εθνική νομοθεσία. Μάλιστα, ο ν. 4636/2019 (άρθρα 28 και 51) προβλέπει ρητά ως υποχρεωτική την ένταξη των ανηλίκων προσφύγων και αιτούντων ασύλου στο δημόσιο σχολικό σύστημα.

¹ Βλ. <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11376723.pdf>

Η πλέον ακραία περίπτωση παραβίασης του δικαιώματος των προσφυγοπαίδων στην εκπαίδευση είναι εκείνη που λαμβάνει χώρα στην δομή της Ριτσώνας. Η Δήμαρχος Χαλκιδέων αρνείται με διάφορους τρόπους να δεχθεί μαθητές και μαθήτριες στα σχολεία του Δήμου, η δε Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καθυστερεί συστηματικά να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα 852 παιδιά να είναι αποκλεισμένα από την εκπαίδευση από τον Μάρτιο του 2020 μέχρι σήμερα. Μάλιστα, σχετική Επερώτηση προς τον Περιφερειάρχη κατέθεσε στις 18/02/2021 η Περιφερειακή Σύμβουλος Ευβοίας της Περιφερειακής Παράταξης «Στερεά Υπεροχής», κα Θεοδώρα Ακριώτου².

Προβληματική, ωστόσο, είναι και η κατάσταση που επικρατεί στις δομές φιλοξενίας της Βοιωτίας. Στην δομή των Οиноφύτων, εξήντα εννέα (69) μαθητές/τριες αντιστοιχούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και είκοσι επτά (27) μαθητές/τριες στην Δευτεροβάθμια. Οι μαθητές/τριες έχουν εγγραφεί στα σχολεία, ενώ η μεταφορά τους έχει εξασφαλιστεί από την Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας. Δυστυχώς, όμως, ενώ θα έπρεπε να φοιτούν κανονικά και χωρίς προβλήματα και εξαιρέσεις στα σχολεία, οι μαθητές αυτοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης παρακολουθούν με πολλές δυσκολίες μόνο το τρίωρο μάθημα της ελληνομάθειας μέσω τηλεεκπαίδευσης, για δύο ή τρεις φορές την εβδομάδα. Το ίδιο συμβαίνει και για τους μαθητές των Τάξεων Υποδοχής της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στην δομή της Θήβας, εκατό σαράντα εννέα (149) μαθητές/τριες αντιστοιχούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και εβδομήντα τέσσερις (74) μαθητές/τριες στην Δευτεροβάθμια. Ομοίως με τους μαθητές της δομής των Οиноφύτων, η εγγραφή τους έχει ολοκληρωθεί, ενώ η μεταφορά τους έχει εξασφαλιστεί από την Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας. Ωστόσο, τόσο οι μαθητές των Τάξεων Υποδοχής της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όσο και οι μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης παρακολουθούν μόνο το τρίωρο μάθημα της ελληνομάθειας με τηλεεκπαίδευση, ενώ θα έπρεπε να φοιτούν κανονικά στα σχολεία. Τέλος, και οι μαθητές των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση Προσφύγων (ΔΥΕΠ) ξεκίνησαν από 11 Ιανουαρίου 2021 τα μαθήματά τους επίσης με τηλεεκπαίδευση, ενώ θα έπρεπε και αυτοί να φοιτούν κανονικά στα σχολεία.

Ως εκ τούτων:

Επειδή τα παιδιά των δομών φιλοξενίας προσφύγων συμπληρώνουν σχεδόν έναν ολόκληρο χρόνο εκτός τάξης, και στην καλύτερη περίπτωση με

² Βλ. https://drive.google.com/file/d/1py6ZUd_DYzi5rRihDWLuc4ccxV1L7f6A/view?usp=sharing

τηλεκπαίδευση που πραγματοποιείται μετ' εμποδίων, γεγονός το οποίο έχει δυσμενέστερες συνέπειες στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Επειδή τα μέτρα διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης δεν επιτρέπεται να λειτουργούν ως άλλοθι για την μονιμοποίηση και κανονικοποίηση του αποκλεισμού των προσφυγοπαίδων από το σχολείο και την εφαρμογή διακρίσεων εις βάρος τους.

Επειδή η πρόσβαση στο αγαθό της εκπαίδευσης συνιστά θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα για τους πρόσφυγες, αλλά και θεμελιώδης θεσμική υποχρέωση για την Πολιτεία.

Επειδή η άνευ περιορισμών και εξαιρέσεων συμμετοχή των προσφυγοπαίδων στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της ομαλής ένταξής τους στην ελληνική κοινωνία.

Επειδή ο συνεχιζόμενος αποκλεισμός τους από την εκπαιδευτική διαδικασία, με γραφειοκρατικά προσχήματα, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην κοινωνική περιθωριοποίησή τους και στην εμφάνιση φαινομένων γκετοποίησης πρωτόγνωρων για τα ελληνικά δεδομένα.

Ερωτάται η κα. Υπουργός:

- 1. Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει ώστε τα παιδιά πρόσφυγες που διαμένουν στις δομές φιλοξενίας να ασκήσουν ισότιμα και μαζί με τα υπόλοιπα παιδιά της κοινότητας το δικαίωμα της απρόσκοπτης πρόσβασης στη δημόσια εκπαίδευση;**
- 2. Ως προς τις δομές φιλοξενίας προσφύγων της Θήβας και των Οινοφύτων, σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί ώστε τα διαμένοντα εκεί παιδιά να φοιτήσουν άμεσα στα σχολεία;**

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Πούλου Γιώτα

Φίλης Νικόλαος

Ψυχογιός Γεώργιος

Αλεξιάδης Τρύφων

Αυγέρη Θεοδώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος

Βαγενά Άννα
Βαρδάκης Σωκράτης
Γιαννούλης Χρήστος
Δρίτσας Θεόδωρος
Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)
Παπαδόπουλος Αθανάσιος
Σαρακιώτης Ιωάννης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Σπίρτζης Χρήστος
Τζούφη Μερόπη
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φωτίου Θεανώ
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία